

Arki ja vapaa-aika / Vardag och fritid

Vastuualue / Ansvarsområde: Arjen ja vapaa-ajan toimiala muodostuu seuraavista tulosityksiköistä ja palvelualueista:

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

- Kirjastopalvelut
- Kulttuuripalvelut
- Liikuntapalvelut
- Nuorisopalvelut
- Vapaan sivistystyön palvelut

Hyvinvointipalvelut

- Hyvinvoinnin edistäminen
- Ruokapalvelut
- Yhteiset asiakaspalvelut

Työllisyys- ja elinkeinopalvelut

- Elinkeinopalvelut (matkailupalvelut)
- Työllisyyspalvelut (kotouttamispalvelut)

Toimiala huolehtii Sipoon kunnan hallintosäännön 12 §:ssä mainittujen vaikuttamistoimielinten käytännön toiminnasta ja hallinnosta.

Vastuuhenkilö / Ansvarsperson: Toimialajohtaja, Arki- ja vapaa-aika

1 000 €	Talousarvio /Budget 2023	TA muutos / BU ändring 2023	TA/BU + muutos/ ändring	Toteuma /Utfall 2023	Poikkeama /Avvikelse	Poikk.% /Avvik.%	Toteuma /Utfall 2022
Toimintatuotot/ Verksamhetsintäkter	4 377		4 377	4 273	- 104	-2,37 %	4 421
Valmistus omaan käyttöön / Tillverkning för eget bruk						0,00 %	
Toimintakulut/ Verksamhetskostnader	- 13 803		- 13 803	- 13 197	605	-4,39 %	- 12 790
Toimintakate/ Verksamhetsbidrag	- 9 426		- 9 426	- 8 924	502	-5,33 %	- 8 369
Poistot ja arvonalentumiset / Avskrivningar och nedskrivningar				- 104	- 104	0,00 %	- 103
Tehtävän kokonaiskustannukset / Uppgiftens helhetskostnader	- 9 426		- 9 426	- 9 030	395	-4,19 %	- 8 474

Toiminta-ajatus / Verksamhetsidé

Arjen ja vapaa-ajan toimialan tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa sekä tuottaa toimialan palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2023

1. Parannetaan lastemme ja nuortemme hyvinvointia			
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
1.4 Ruokahävikin seuranta sekä mielipidekysely miten nuoret arvostavat kouluruokaa. Yhteistyö nuorisovaltuuston kanssa mielipidekyselyssä.		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut osin
Mittari	Suunnitelma ruokahävikin seuraamisesta laadittu. (kyllä=100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2023
		0	100
Mittari	Mielipidekysely laadittu ja vastausprosentti vähintään 25%. Enemmän kuin puolet (50%) vastaajista kokee tulevansa kylläiseksi kouluruoasta. (kyllä=100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2023
		0	0
Eteneminen	<p>Hävikin seurantaan käytetään Chefstein-omavalvontajärjestelmää, johon kirjataan päivittäin hävikki hävikkilajeittain. Hävikin määrään vaikuttaa: Onko oppilaiden poissaolot tiedotettu keittiöön, muutokset ruokailuajoissa, valvonta ruokailutilanteessa, ruuan lämmittämisen jaksotus, ruokalajit, hävikistä tiedottaminen. Toimenpidesuunnitelmana on hävikin mittausviikkojen järjestäminen kouluissa, hävikistä tiedottaminen, ruuan lämmityksen parempi jaksotus isoissa kohteissa ja valvonnan tehostaminen.</p> <p>Kouluruokailun asiakaskysely järjestettiin sähköisesti ajalla 2.-10.10.2023. Vastauksia saatiin 799kpl, vastausprosentti oli 26,6%. Kehittämiskohteiksi valikoitui tulosten perusteella ruuan ulkonäkö (tyytymättömiä 48%) ja ruuan täyttävyyttä (tyytyväisiä 42%). Positiiviset huomiot: 82% vastaajista syö kouluruokaa 3-5 krt/viikossa, lautaset syödään pääosin tyhjiksi (66%) ja keittiöhenkilöstö on ystävällistä (75%). Toimenpiteet ruuan täyttävyyden osalta: Kevään 2024 ruokalistaan on suunniteltu asiakkaiden toiveruokia, kasvisruokien täyttävyyteen on kiinnitetty huomiota (esim. raejuusto sosekeittojen kanssa) ja kerran viikossa olevaan kasvisruokapäivään on lisätty tarjolle pehmeä leipä kevätlukukaudesta 2024 alkaen.</p>		
Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
1.5 Tehostetaan tiedottamista ja markkinointia lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksista. Jalkautuvaa erityisnuorisotyötä lisätään nuorten suosimilla paikoilla ja nopeasti reagoiden. Lapsia ja nuoria osallistetaan esim. kyselyiden avulla.		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	TeaViisari	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2023
		0	
Mittari	Kunnan oma hyvinvointikysely "Löydätkö helposti tieto harrastuksista" kyllä vastaukset, %	Lähtötila	Toteutuma 1.1.-31.12.2023
		0	70
Eteneminen	<p>TeaViisaria ei voi käyttää kyseisen tavoitteen toteutumisen mittaamiseksi. Kunnan oma hyvinvointikyselystä ei ole verrattavaa tietoa vuodesta 2022, jonka takia lähtöarvo puuttuu.</p> <p>Nuorisopalvelut suorittaa vuosittain asiakastytyväisyyskyselyn nuorisotila- ja kesätoiminnasta. Keväällä 2023 tehtiin lisäksi osallistavampi haastattelukysely kirjastossa asioiville nuorille. Aseman lapset ry:n Walkersbussivierailun aikana kerättiin nuorilta ajatuksia nuorten elämästä Sipoossa. Etsivä nuorisotyö pyytää säännöllisesti nuoriltaan palautetta Sovari ohjelman avulla.</p> <p>Keväällä 2023 avasimme kirjaston kahvilaan ja Topeliussalin aulaan Pop Up luontoisesti nuorille tilan jossa viettää aikaa koulun jälkeen. Toiminta oli erittäin suosittua. Syksyllä Kirjasto aloitti Kohtaa nuori kirjastossa- hankkeen, jossa kirjaston nuorisohuoneeseen palkattiin nuorisotyöntekijöitä. Nuorisopalvelut on pystynyt olemaan näkyvästi läsnä nuorten suosimissa paikoissa lainaksi Aseman lapset ry:lta saaman Pantteri nimisen matkailuauton avulla. Nuorisopalvelut osallistuu valtakunnalliseen Netaritoimintaan ja jalkautuu täten myös verkon kautta. Saapastoiminta yhdessä seurakuntien kanssa jatkui vaikkakin toiminta kaipaa jatkuvasti lisää vapaa-ehtoisia.</p>		

10. Osaamista ja johtamista kehitetään suunnitelmallisesti

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
10.3 Ruokapalveluiden tavoitteet: Ruokapalveluiden sijoittuminen huomisen kuntaan. Vakiinnutetaan toiminta vuoden aikana. Henkilöstön työhyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostaminen. Toteutetaan työhyvinvointihanke, jossa hyödynnetään työpaikka kyselyn tuloksia.		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut osin
Mittari	Sairauspoissaolojen väheneminen	Lähtötila	Toteutuma 1.1.- 31.12.2023
		0	100
Mittari	Työhyvinvointikyselyn tulokset parantuneet. (kyllä=100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.- 31.12.2023
		0	0
Mittari	Uusi organisaatiomalli on valmis. (kyllä=100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.- 31.12.2023
		0	100
Eteneminen	<p>Ruokapalvelut on sijoittunut Arki ja vapaa-aika toimialaan 1.5.2023 alkaen.</p> <p>Sairauspoissaolot ovat vähentyneet vuodesta 2022.</p> <p>Ruokapalvelujen henkilöstökysely toteutettiin sähköisesti 19.-28.9.2023. Vastausprosentti oli 82,1%. Vastausten keskiarvo oli 3,99, vuonna 2022 ka 4,28. Toimenpiteet tulosten pohjalta: Henkilöstövuokrauksen hankinta käynnistyi 2023, tarkoitus saada tätä kautta helpotusta sijaistamiseen alkuvuodesta 2024 alkaen. Oikea henkilö oikeassa paikassa. Tarkoitus on, että paras osaaminen ja ammattitaito kohtaa jokaisessa toimipaikassa. Työnkuvia on tarkistettu ja muokataan jatkuvasti toiminnan mukaisiksi. Henkilöstöä kuullaan sekä mielipiteitä ja ehdotuksia otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa. Pidetään säännöllisesti henkilöstöpalavereja, esihenkilöiden kanssa säännölliset palaverit kuukausittain ja tarvittaessa. Tiedotusta on parannettu: Esihenkilöille ja ruokapalvelujen henkilöstölle on perustettu omat Teams-ryhmät, jotka ovat aktiivisessa käytössä. Lisäksi kuukausikirjeet on otettu käyttöön. On toteutettu Sipoon Sykkeen kanssa pienryhmävalmennus (8 hlöä), jossa on ollut 8 tapaamista huhtitoukokuussa ja 8 tapaamista syys-lokakuussa, omatoiminen harjoittelu ohjelman mukaisesti kesä-elokuussa . Personal Trainer on antanut liikuntaan ja ravintoon liittyvää ohjausta ryhmästä nousseiden tarpeiden mukaisesti tavoitteena ylläpitää ja lisätä työkykyisyyttä fyysisesti kuormittavissa töissä.</p>		

13. Muut tunnistetut tavoitteet

Strateginen toimenpide vuosille 2022-2025		Vastuutoimiala	Toteutuma Liikennevalo
13.1 Kulttuuri ja vapaa-aikapalveluiden aikuisten ja ikäihmisten hyvinvointipalveluiden yhdyspinnat määritellään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja niille laadintaa kehittämissuunnitelma.		Arki ja vapaa-aika	Toteutunut
Mittari	Yhdyspinnat määritelty ja kehittämissuunnitelma laadittu. (kyllä=100, ei=0)	Lähtötila	Toteutuma 1.1.- 31.12.2023
		0	100

Eteneminen	Kulttuuri- ja nuorisopalvelujen palveluyksiköt ovat tehneet koosteen olemassa olevista ja mahdollisista tulevista yhdyspinnoista. Keskustelu kunnan hyvinvointialueen yhdyspinnoista aloitettiin hyvinvointialueen edustajien kanssa. Vapaa-ajanjaostolle esitettiin yhdyspintamäärittelydokumentin 13.12.2023 § 68. Vapaa-ajanjaosto merkitsi asian tiedoksi.
------------	--

Taloudellinen tulos / Ekonomiskt resultat

Arjen ja vapaa-ajan toimiala alittaa vuoden 2023 talousarvion.

Toiminnan tunnusluvut / Verksamhetens nyckeltal

Tunnusluvut / Nyckeltal	2021	2022	2023
Kustannus euroa/ asukas / Kostnader euro/ invånare			395
Sipoon opiston opetustunnit	8 600	10 958	10 017
Sipoon opiston toimintakate, euroa/ asukas / Sibbo institutets verksamhetsbidrag euro/ invånare	34	34	36,5
Kirjaston kävijämäärät / bibliotekets besökarantal	106 965	160 343	203 938
Kirjaston lainausten määrä / asukas (asukasmäärä mukaan 1.1.2023) / Antalet lån/ invånare (enligt invånarantal 1.1.2023)	10,9	12	13,15
Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/ asukas / Kulturtjänsternas verksamhetsbidrag, euro/ invånare	35	37	34,5
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset / Antalet barn i grundläggande konstundervisning	735	807	863
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/ asukas / Idrottstjänsternas verksamhetsbidrag euro/ invånare	89	85	87
Liikunta-avustukset, euroa/ asukas / Idrottsbidrag, euro/ invånare	12	13	13
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/ asukas / Ungdomstjänsternas verksamhetsbidrag, euro/ invånare	36	34	34,5
Kohtaamiskertojen määrä nuorisotyössä / Antalet bemötanden i ungdomstjänsterna		56 460	58 600
Syötyjen koululounaiden määrä vuonna 2023/ Antal ätna skolluncher år 2023	614 572	606 300	618 708
Kouluruokailuun osallistujat keskimäärin/ päivä / Antalet deltagare i skollunchen i medeltal/ dag	3 269	3 225	3 291
Koululounaan kustannus, euroa / Skollunchens kostnader, euro	2,7	2,7	2,89
Päiväkotilounaan kustannus, euroa / Daghemlunchens kostnader, euro	3,25	2,85	2,89
Keittiöt, valmistus / Antalet kök tillverkning	3	3	2
Keittiöt, jakelu / Antalet kök, utkörning	25	23	24

Olennaiset tapahtumat toiminnassa / Väsentliga händelser i verksamheten

Arjen ja vapaa-ajan toimiala aloitti toimintansa 1.5.2023. Toimialalle on luotu johtamisjärjestely, jolla turvataan palvelualueiden osallisuus ja tuetaan niiden keskinäistä yhteistyötä. Palvelualueet muodostavat kolme tulosityksikköä: Hyvinvointipalvelut, Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut sekä Työllisyys- ja elinkeinopalvelut. Kullekin palvelualueelle on nimetty palvelupäällikkö, joka vastaa käytännön operatiivisen toiminnan johtamisesta. Toimiala tuottaa sekä kunnan sisäisiä että kuntalaisille tarkoitettuja palveluita. Palveluiden sujuvuutta ja tuottavuutta on kehitetty vuoden

2023. Toimenpiteet esitetään kunkin palvelualueen osalta tarkemmin niiden omissa osuuksissa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden osalta palveluverkko tarkasteltiin osana sivistyspalveluiden palveluverkkosuunnitelmaa. Sen osana liikuntapalveluita tarkasteltiin tarkemmin Liikuntapaikkaselvityksessä.

Maahanmuuttopalveluiden asiakasmäärä ja sen myötä palveluiden kysyntä on selvästi kasvanut Ukrainan sodan seurauksena.

Valtio hyväksyi Sipoon kunnan ja Keravan kaupungin ehdotuksen muodostaa yhteinen työllisyysalue.

Arjen ja vapaa-ajan tehtävänä on koordinoida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää toimintaa. Tätä varten kunnanhallitus perusti hyvinvointipäällikön viran, joka saatiin täytettyä vuoden lopussa.

Arvio tulevasta kehityksestä / Bedömning av den framtida utvecklingen

Arviot tulevasta kehityksestä esitetään kunkin tulosityksilön osalta niiden omissa osuuksissa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut / Kultur- och fritidstjänster

Vastuuhenkilö / Ansvarsperson: Toimialajohtaja, Arki- ja vapaa-aika

1 000 €	Talousarvio /Budget 2023	TA muutos / BU ändring 2023	TA/BU + muutos/ ändring	Toteuma /Utfall 2023	Poikkeama /Avvikelse	Poikk.% /Avvik.%	Toteuma /Utfall 2022
Toimintatuotot/ Verksamhetsintäkter	722		722	813	91	12,57 %	843
Toimintakulut/ Verksamhetskostnader	- 6 433		- 6 433	- 6 692	- 259	4,03 %	- 6 639
Toimintakate/ Verksamhetsbidrag	- 5 711		- 5 711	- 5 879	- 168	2,94 %	- 5 795

Toiminta-ajatus / Verksamhetsidé

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tavoittavat kaiken ikäiset kuntalaiset. Ne edistävät ja tukevat yksilön ja yhteisön kokonaisvaltaista hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Ne ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja tukevat kunnan identiteettiä. Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden tulosityksikkö muodostuu seuraavista palvelualueista: kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut ja vapaa sivistys.

Taloudellinen tulos / Ekonomiskt resultat

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kokonaistoimintakatteen ylitys on yhteensä noin 168 000 €. Ylitys johtuu kirjastopalveluiden siivous- ja kunnossapidon menojen (19 000 €) liikuntapalveluiden käyttömenojen (palveluiden ostot 104 000 €) ja Sipoon opiston sisäisten vuokrien (45 000 €) noususta.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa / Väsentliga händelser i verksamheten

Kulttuuripalvelut / Kulturtjänster

Vuonna 2023 Kulttuuripalvelujen painopisteenä on ollut erityisesti Topelius-salin peruskorjaus- ja muutostöiden suunnittelu. Sali otettiin käyttöön lokakuussa. Salin esitystekniikka uudistettiin täysin sekä ääni- että valotekniikan osalta. Salin peruskorjauksen valmistumisen ja käyttöönoton myötä tapahtumatuotantoa on uudistettu ja tapahtumien markkinointia on tehostettu. Salissa on tuotettu myös erittäin suosittuja ja säännöllisiä elokuvaelämyksiä yhteistyökumppanin kanssa. Tämän seurauksena salin käyttöaste on nousussa.

Artborgin kiinteistön IV-remontin takia talon toiminnoille etsittiin ja osoitettiin niille soveltuvat väistötilat.

Kulttuuripolku-toimintaa toteutettiin suunnitellusti peruskoulujen kanssa. Kulttuuripalvelut osallistuivat myös lapsille ja nuorille suunnattuun SKAPA-hankkeen ylikunnalliseen yhteistyöhön yhdessä Porvoon kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa. Taiteen perusopetusta monipuolistettiin tekemällä yhteistyösopimus sanataiteen opetuksen järjestämisestä.

Suosittuja opastettuja kulttuurikävelyjä toteutettiin ulkoilmakohteissa. Kulttuuripalvelut olivat mukana toteuttamassa kansainvälistä Sipoon äänet -

festivaalia, joka järjestetään vuosittain syksyllä.

Kulttuuripalvelut osallistuivat sekä Miiliin toteutettavan kulttuurisalin, että Nikkilän kirjaston ja Enterin välisen puiston suunnitteluun.

Sipoon opisto / Sibbo institut

Sipoon opistossa toteutettiin vuoden 2023 aikana 10 017 kansalaisopiston opetustuntia, joista 644 tuntia oli maahanmuuttajille suunnattuja luku- ja kirjoitustaidon tunteja. Opetukseen osallistui yhteensä 6047 opiskelijaa. Tunnista 9624 oli lähiopetusta ja 393 etäopetusta.

Tunnit jakaantuivat seuraavasti pääryhmittäin: tanssi ja liikunta 28,6%, musiikki 28%, kädentaidot 14,4%, kuvataiteet ja muotoilu 13,6%, kielet 11,0%, tietotekniikka 1,4%, kotitalous 1%, historia, yhteiskunta ja talous 0,7%, muu koulutus 1,2%.

Syksystä 2023 lähtien Sipoon opisto vastaa Sipoon osalta Suomen harrastamisen mallin kerhotoiminnasta (Hobari). Kerhoja pyritään järjestämään jokaisessa koulussa välittömästi koulupäivän yhteyteen.

Kirjasto / Biblioteket

Kirjastojen kävijä- ja lainamäärät ovat nousseet ja ylittäneet koronavuosia edeltäneen tason. Kotitalousten tiukentunut taloustilanne näkyy kirjastopalveluiden käytön kasvuna.

Kirjaston aktiivinen lukutaitotyö näkyy nousseissa lainauslukuissa erityisesti lasten- ja nuortenaineiston kohdalla, jonka lainaus on prosentuaalisesti noussut eniten. Kirjaston lukutaitotyö tavoitti yhteensä 1104 peruskouluikäistä lasta.

Aktiivisen kouluyhteistyön lisäksi erityisesti varhaiskasvatusyhteistyö tavoitti hyvin lapsia. 1508 alle kouluikäistä lasta vieraili kirjastojen satutunneilla. Vuonna 2023 laadittiin myös varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteistyösopimus, johon kirjattiin yhteistyön eri muodot.

Nuorten hengailu kirjastossa lisää myös kirjastojen kävijämääriä. Nuorten läsnäoloon ja siitä aiheutuviin lieveilmiöihin on pyritty vastaamaan yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa keväällä Topelius-salin aulan POP UP -toiminnalla. Henkilökunnan työhyvinvointia ja työssäjaksamista on tuettu työterveyshuollon kanssa tehdyllä tiiviillä yhteistyöllä.

Syksyllä 2023 alkoi uusi AVI-rahoitteinen Kohtaa nuori kirjastossa -hanke. Sen avulla kirjasto on palkannut nuorisotyöntekijöitä kirjastoon kevään 2024 loppuun saakka. Hankkeen rahoitus näkyy talousarviossa kirjastopalveluissa nousseina tuloina ja menoina, koska sitä ei osattu arvioida vuoden 2023 budjettia laadittaessa.

Kirjasto kokeili yhteisöllisen lukemisen menetelmiä. Kirjastopalvelut jatkoivat ja kehittivät yhteistyötä palvelutalojen kanssa Kirjasto maalla ja merellä -kehittämishankkeessa, joka päättyi keväällä 2023. Hankkeen eri vaiheissa tavoitettiin noin 150 ikäihmistä.

Nuorisopalvelut / Ungdomstjänster

Nikkilässä ja Söderkullassa sijaitsevat nuorisotilat olivat auki viitenä päivänä viikossa lukuun ottamatta muutamaa viikkoa elokuussa.

Etsivään nuorisotyöhön ohjautui vuoden 2023 aikana 84 tuen tarpeessa olevaa nuorta.

Erytisnuorisotyö järjesti ryhmätoimintaa sekä aluetta yläkouluikäisille oppilaille mm. Friends-ohjelman avulla. Sen tavoitteena on sekä kohottaa lasten ja nuorten minäkuva ja itsetuntoa että vahvistaa uskoa siihen, että pärjää erilaisissa elämässä. Erytisnuorisotyö on yhdessä ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin kanssa pitäneet ns. Respect-oppitunteja 8.-luokkalaisille. Tavoitteena oli kasvattaa nuorten empatiakykyä, johon liittyy kyky kunnioittaa toisia.

Ehkäisevän päihdetyön koordinaattori osallistui koulujen vanhempainiltoihin. Tilaisuuksissa keskusteltiin mm. nuorten päihteidenkäytöstä, erilaisista päihteistä ja siitä miten, vanhemmat voivat tukea päihteettömyyttä.

Nuorisopalvelut järjesti koulujen loma-aikoina leirejä, päiväleirejä, retkiä ja eriaiheisia kursseja.

Keväällä 2023 kirjaston kahvilaan ja Topelius-salin aulaan avattiin Pop Up-luontoisesti nuorille tarkoitettun tilan, jossa viettää aikaa koulun jälkeen. Toiminta oli erittäin suosittua. Se saavutti yhteensä 16 100 käyntikertaa. Pop Up-toiminta kiinnosti myös nuorisopalveluiden yhteistyökumppaneita (poliisia ja Walkers-toimintaa). Nuorisopalvelut sai syksyllä 2023 viideksi kuukaudeksi käyttöönsä Aseman lapset ry:n Pantteri nimisen matkailuauton. Sen avulla nuorisopalvelut pystyivät olemaan näyttävästi läsnä nuorten suosimissa paikoissa sekä kyläkeskuksissa että kylissä.

Nuorisopalvelut osallistuu valtakunnalliseen Netaritoimintaan.

Saapastoiminta yhdessä seurakuntien kanssa jatkui tuttuun tapaan. Toiminta kaipaa jatkuvasti lisää vapaaehtoisia.

Nuorisovaltuusto kokoontui vuonna 2023 yhteensä 11 kertaa. Nuorisovaltuustolla on edustaja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa.

Liikuntapalvelut / Idrottstjänster

Vuoden 2023 aikana toteutettiin Nikkilän keskusurheilukentän perusparannus. Lisäksi remontoitiin Monitoimihallin pientyhmätilasta kamppailuliikuntasali, hankittiin kannellinen vaihtolava kumirouheen keräämistä, säilyttämistä ja levittämistä varten, viimeisteltiin Talman frisbeegolfradan laajennus 18-väyläiseksi, hankittiin ulkokuntoilulaitteita täydentämään Nikkilän keskusurheilukentän ulkokuntoilulaitesarjaa. Nikkilän Sydämen kentän ja kaukalon valaistus muutettiin LED-valoiksi ja liitettiin C2-järjestelmään.

Norrkullalandetin virkistysalueelle toteutettiin esteettömyskartoitus, uusittiin grillejä, lisättiin poijuja ja kiinnikkeitä veineille, korjattiin Norrkullalandetin laiturin ja rakennettiin esteetön käymälä.

Pilvijärven keinut uusittiin ja rakennettiin roskakatos. Sekä Pilvijärvelle että Taasjärvelle

lisättiin penkkejä ja pöytiä. Taasjärvelle rakennettiin talviuimareiden käyttöön sosiaali- ja pukeutumistilat, joista wc:t ja ulkosuihku ovat kesäisin uimarannan käyttäjien käytettävissä.

Liikuntapalvelut osallistuivat Söderkullan tekojäähankkeen, eri ulkoilureittien sekä Kerava-Sipoo liikuntahallihankkeen sekä Miilin liikuntahallihankkeen valmisteluun ja suunnitteluun.

Käyttöön otetun ArcGis-järjestelmän kautta latu- ja jääkenttien ylläpitotilanteet näkyvät lähes reaaliaikaisesti. Ensimmäisen talven aikana ArcGisissa oli yli 6000 klikkausta. Söderkullan lähdelämpötyön käyttökokeet toteutettiin vuonna 2023.

Liikuntapalvelusuunnitelma valmistui vuoden loppus. Sen yhteydessä toteutettiin kuntalaisille suunnattu kysely ja haastateltiin useita sidosryhmiä. Koululaisryhmille laadittiin oma kysely.

Lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan polkua rakennettiin yhteistyössä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja Sipoon kunnan eri toimijoiden kanssa. Hankkeeseen saatiin valtion hankerahoitusta 15 000 €.

Aikuisten liikuntaneuvontaan osallistuvien asiakkaiden määrä oli 40 henkilöä (yhteensä 108 käyntikertaa). Liikuntapalvelut osallistuivat keskisuurten kuntien liikunnan KuntaLiike-verkoston toimintaan.

Sipoon ja Lapinjärven kuntien sekä Porvoon ja Loviisan kaupunkien liikuntatoimet tekevät aktiivista yhteistyötä. Tärkeimpinä aiheina vuoden 2023 aikana olivat liikuntaneuvonnan lisäksi ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä toiminta. Lisäksi aiheina olivat mm. liikuntamatkailu, ulkoilureitit, viestintä, liikuntakoulutus ja liikunnan kehittäminen yhteistyössä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kuntien kanssa.

Liikuntapalvelut järjesti vuoden 2023 aikana useita tapahtumia ja liikuntakursseja. Unelmien liikuntapäivä järjestettiin Pilvijärvellä 10.5.2023. Hyvät muuvit –erityisliikuntapahtuma järjestettiin vuoden aikana kahteen kertaan. Lisäksi lapsiperheille järjestettiin Liikuntamaa-tapahtumat.

Kuntalaisille järjestettiin myös kesällä avoimet puistojumput.

Arvio tulevasta kehityksestä / Bedömning av den framtida utvecklingen

Kunnan keskeisenä tehtävänä on asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Asukasmäärän kasvaessa kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa tulisi laajentaa ja monipuolistaa. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja harrastamismahdollisuuksien tukeminen ovat keskiössä. Tämän lisäksi ikääntyvien paluita tulee kehittää.

Syrjäytymisen ja liikkumattomuuden ehkäisy ovat lähivuosien suurimpia haasteita, joihin kaikki tuloyksikön palvelut pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan. Yhteisöllisyyden, kansalaistaitojen ja demokraattisen toiminnan tukeminen nousevat entistä tärkeämmiksi tavoitteiksi kaikessa toiminnassa.

Kulttuuripalveluiden rooli hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä korostuu entisestään, kun kulttuurihyvinvoinnin merkitys tunnustetaan. On tärkeää, että kaikkien kunnan peruskouluikäisten mahdollisuus osallistua monipuolisiin kulttuuri- ja taidekokonaisuuksiin mm. Kulttuuripolun kautta taataan.

Kunnan nuorille suunnatut palvelut tulisi olla monipuolisemmat. Nuorisotilojen sijainti tulee olla helposti saavutettavissa. Siksi Nikkilän nuorisotalon toiminnan siirtäminen Wessman-talon lasten ja nuorten toimintakeskukseen on keskeinen ja tärkeä muutos toimintaan. Etsivän nuorisotyön valtionavun leikkaaminen voi vaikuttaa nuorisopalveluiden talouteen heikentävästi.

Väestön ikääntymisen myötä Sipoon opiston opiskelijat toivovat aikaisempaa enemmän opetuksen järjestämistä päiväopetuksena, jota voidaan järjestää ainoastaan opiston omissa tiloissa. Vuoden 2024 vapaan sivistystyön valtionosuuksien leikkaus (14,8 %) pienentää Sipoon kunnan saamia valtionosuuksia noin 69 000 €:lla. Leikkaus voidaan osittain kompensoida korottamalla kurssimaksuja.

Kirjastopalveluiden käyttöaste nousee, koska maksuttomien palveluiden kysyntä on kasvussa taloustilanteen kiristyessä. Uusi kansallinen e-kirjasto lisää e-aineistojen saavutettavuutta. Kirjastopalveluiden rooli lukutaidon edistäjänä korostuu entisestään. Valtakunnallinen e-kirjasto avautuu huhtikuussa 2024. Samalla e-aineistokustannukset tulevat nousemaan.